

DOI 10.36074/grail-of-science.15.03.2024.064

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕВЕРНУТОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ЛОГОПЕДА

Цегельник Тетяна Миколаївна

доктор філософії, доцент,

доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка, Україна

Силенко Юлія Володимирівна

аспірант ОНП 015 Професійна освіта (теорія та методика професійної

освіти), асистент кафедри педагогіки педагогічного факультету

Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна

Постановка проблеми. Актуальною тенденцією у реформуванні вищої освіти в Україні є упровадження компетентнісного підходу, що зумовлює переорієнтацію змісту підготовки майбутніх фахівців на формування мобільних та креативних особистостей, що володіють комплексом професійних компетентностей. Відтак, головною метою виступає формування готовності випусників до професійно-педагогічної діяльності в умовах інформатизації суспільства. Сучасний освітній простір у ЗВО в умовах змішаного та дистанційного навчання вимагає застосування інноваційних методик підготовки майбутніх логопедів за допомогою освітнього контенту, а створення його відбувається за допомогою цифрових технологій, однією із яких є технологія flipped learning (перевернутого навчання).

Аналіз останніх публікацій та досліджень. У закордонних виданнях прослідковується застосування технології flipped learning у межах змішаної форми підготовки майбутніх фахівців (J.Bergmann, A.Sams, S.Eddy [4], K.Hogan, та ін.). Український науковий простір має незначену кількість наукових досліджень із цієї проблематики. Здебільшого науковці описують застосування технології перевернутого навчання у межах вивчення іноземної мови (Ю.Нешпіль), рідко – окреслюють методологію застосування технології (В.Крикун [1], О.Ковтун [1]). Зорієнтованість застосування технології перевернутого навчання у контексті трансформації освітньої концепції у ЗВО визначає С.Попадюк [2]. Професійно-педагогічну підготовку фахівця у контексті сучасних реалій відкритого освітньо-наукового простору ЗВО ґрунтовно окреслено у працях О.Самойленко, О.Міршук, Ю.Силенко [3]. Однак, проблематика реалізації технології

перевернутого навчання при професійно-педагогічній підготовці майбутніх логопедів не висвітлено в науковому здобутку.

Виклад основного матеріалу. Технологія перевернутого навчання є видом змішаного навчання, основою методики якої постає психологічна концепція, де візуалізація змісту ефективніше впливає на засвоєння освітнього контенту. Відтак, зміст освітніх компонентів подається викладачем у вигляді відеолекцій чи інших видів цифрової розробки, які студент опрацьовує вдома самостійно. Здобувач освіти власне переглядає відеолекцію вдома, а перевірка розуміння матеріалу, за технологією перевернутого навчання, відбувається в аудиторії, де викладач, насамперед, відповідає на питання студентів, що виникають у ході ознайомлення з освітнім цифровим матеріалом.

Технологія перевернутого навчання виступає педагогічним підходом до подання освітнього матеріалу, в якому зміщуються акценти з типової фізичної подачі лекцій на домашнє опрацювання матеріалів курсу за допомогою віртуальних освітніх ресурсів. Так, при проведенні освітнього компоненту «Спеціальна методика навчання математики» в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка та при проведенні курсу «Педагогіка» в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова реалізується технологія перевернутого навчання при професійно-педагогічній підготовці майбутніх логопедів. Успішному впровадженню даної технології в освітньо-науковий процес ЗВО сприяє використання електронного освітнього середовища Moodle. Ключовим компонентом технології розглядається відеолекція, що дозволяє залучити всіх студентів, створюючи при цьому гібридний дизайн курсу і заняття в цілому. Слід зазначити, що при впровадженні даної технології змінюється акцент ролі викладача на тренера, тьютора, викладачів, що заохочують студентів до індивідуальних запитів та досягання поставленої мети спільними зусиллями. Викладач має змогу вести активні дискусії, дебати в аудиторії чи організувати так роботу, щоб створити студію, де майбутні логопеди мають змогу співпрацювати.

Технологія перевернутого класу є легкою у застосуванні. Проте, хоч й ідея проста, але вимагає ретельної підготовки. Запис лекцій потребує зусиль і часу з боку викладачів, додаткові матеріали повинні бути інтегрованими для реалізації моделі навчання, а студенти вмотивованими для сприйняття. Студенти отримують завдання переглянути певні відеоролики з інтернет-ресурсів, а викладач, тим часом на заняття організовує активне обговорення отриманої інформації. Із власного досвіду реалізації технології перевернутого навчання, нами виділяються такі переваги, як 1) уможливлення персоніфікації освіти до кожного студента; 2) можливість вивчати навчальний матеріал у зручний для себе час; 3) можливість переглядати навчальний матеріал необмежену кількість разів; 4) інтерактивність; 5) уможливлення архівації матеріалу з можливістю перегляду за необхідності.

На наш погляд, технологія перевернутого навчання відповідає трьом психологічним потребам студента, згідно з теорією самодетермінації, де забезпечується потреба в автономії, потреба у компетентностях, потреба у взаємозв'язку та комунікації між людьми. Відповідно до цієї теорії, соціальний

контекст, який підвищує почуття компетентності людини під час виконання тієї чи іншої дії, підвищує і її мотивацію до виконання дії. Однак почуття компетентності справляє позитивний вплив на мотивацію людини тільки в сукупності з почуттям автономності.

Висновки. Отже, технологія перевернутого навчання може стати можливістю практичної реалізації фізичних та віртуальних освітніх ресурсів у ЗВО України. Однак, на сьогодні, ця технологія недостатньо вивчена науковим доробком, а викладачі у практичному вимірі здебільшого інтуїтивно підходять до упровадження даної моделі організації освітньої взаємодії у власну творчу педагогічну діяльність. На наш погляд, передові онлайн-технології у професійно-педагогічній підготовці майбутніх логопедів відіграють важливу роль у вдосконаленні процесу навчання майбутніх фахівців. Натомість технологія перевернутого навчання надає змогу задіювати різноманітні ресурси, щоб майбутні логопеди більш ефективно самостійно готувались до практичних занять та практичної професійної практики.

Список використаних джерел:

- [1] Ковтун О., & Крикун В. (2019). Методологія застосування технології перевернутого навчання (Flipped Learning) у процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету, 153-160.
- [2] Попадюк С.С. (2017) Методологічні засади використання освітньої концепції «перевернуте навчання» у вищій школі. Педагогічні науки. Херсон. держ. ун-т. Випуск LXXVI (№ 76). (3). Херсон, 149-154.
- [3] Самойленко О.А., Міршук О.Є., Силенко Ю.В. (2023) Професійно-педагогічна підготовка фахівця у контексті сучасних реалій відкритого освітньо-наукового простору ЗВО. Молодь і ринок, 5(213). 83-89. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282838>
- [4] Eddy S. L., Hogan, K. A. (2014) Getting under the hood: how and for whom does increasing course structure work? CBE-Life Sciences Education. 13(3). 453-468.